

УДК 37.018.43:004

DOI 10.18372/2786-5495.1.15755

Бобкова Інна Аркадіївна

викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист,
Житомирський базовий фармацевтичний фаховий коледж
Житомирської обласної ради,
м. Житомир, Україна

Бур'янова Вікторія Вікторівна

викладач II кваліфікаційної категорії,
Житомирський базовий фармацевтичний фаховий коледж
Житомирської обласної ради,
м. Житомир, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

Анотація. Одним з пріоритетних напрямів програми модернізації загальноосвітньої і вищої школи визнане дистанційне навчання. Дистанційне навчання – це прогресивна педагогічна технологія, яка ґрунтується на сучасних досягненнях у галузі інформаційних та телекомунікаційних технологій. Впровадження дистанційного навчання допоможе реалізувати принцип навчання впродовж життя.

Ключові слова: дистанційне навчання, дистанційна освіта, інформаційні технології.

Annotation. One of the priority areas of the modernization program of secondary and higher schools is distance learning. Distance learning is an advanced pedagogical technology based on modern achievements in the field of information and telecommunication technologies. The introduction of distance learning will help to implement the principle of lifelong learning.

Keywords: distance learning, distance education, information technology.

Сьогодні в Україні відбуваються суттєві зміни в способах поширення та використання інформації, що зумовлюють розвиток освітніх технологій, сприяють активному впровадженню сучасних інформаційних технологій в освітній процес. Завдяки цьому з'являється необхідність новітнього освітнього процесу та розвитку систем, які б могли забезпечувати потреби суспільства, щодо реалізації конституційного права кожної людини на освіту. До таких систем можна віднести і дистанційне навчання – одного з напрямів реформування освітньої галузі України.

Історично дистанційне навчання виникло у 1840 р., в той час британський вчений-стенограф І. Пітман за допомогою поштових відправлень почав навчати стенографії студентів в Об'єднаному Королівстві. Перший заклад дистанційного навчання – Берлінський інститут вивчення іноземних мов, засновано викладачами іноземних мов Берлінського університету Ч. Тусеном і Г. Ланченштейдтом у 1856 р [1].

В Україні дистанційна форма навчання була запроваджена порівняно недавно, у 2000 р і регулюється Концепцією розвитку дистанційної освіти в Україні і Положенням про дистанційне навчання [6]. Згідно Положення, дистанційне навчання – індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, що відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно – комунікаційних технологій [6].

Дистанційне навчання (Distance Learning, Distance Education) – це форма організації освітнього процесу, основою якої є самостійна робота людини, яка навчається. Це дає змогу навчатися у зручній для людини час та у віддаленому від викладача місці. Даний тип навчання дає змогу отримати освіту широкому колу людей, які мають певні обмеження щодо очного навчання (працюючі, військовикі строкової служби, інваліди, в'язні тощо). Значна кількість людей має вікові обмеження, через що цю форму навчання інколи називають

освітою дорослих (adult education). Іншими словами, дистанційне навчання передбачає таку організацію навчального процесу, коли студент навчається самостійно за розробленою викладачем програмою і віддалений від нього у просторі чи в часі, однак може вести діалог з ним за допомогою засобів телекомунікації [7].

Дистанційне навчання широко використовується за кордоном, зокрема у США, Японії, Австралії та західноєвропейських країнах. Моделі дистанційного навчання зазначених країн відрізняються між собою і формуються з урахуванням економічних, політичних та соціокультурних особливостей тієї чи іншої країни [4].

Принциповою відмінністю дистанційного навчання від традиційних видів є те, що в його основі лежить самостійна пізнавальна діяльність здобувача освіти. Ефективність самостійного навчання в основному залежить від способів надання навчальних матеріалів, контролювання роботи і контактування з викладачем. Тому розвиток цієї форми навчання був зумовлений упровадженням новітніх інформаційних технологій.

У системі дистанційного навчання можна виділити 4 типи суб'єкта:

- студент – той, хто навчається;
- тьютор – той, хто навчає;
- організатор – той, хто планує навчальну діяльність, розробляє програми навчання, вирішує різні організаційні питання;
- адміністратор – той, хто забезпечує стабільне функціонування системи, вирішує технічні питання, слідкує за статистикою роботи системи.

Запровадження дистанційних технологій в сучасний освітній процес зумовлене, по-перше, стрімким розвитком інформаційно-комунікативних технологій, який закладає фундамент для реалізації дистанційного навчання у світовому інтернет-просторі. По-друге, можливість поєднання студентами роботи і навчання, роботою студентів за кордоном, наявністю власного бізнесу і т.д.[3].

Як, і будь який тип навчання, дистанційне має ряд переваг та недоліків. До переваг дистанційного навчання, можна віднести [2,5]:

- навчання у відповідності до власного темпу, особистісних особливостей та освітніх потреб;
- не обмежений вибір освітніх можливостей, незалежно від місцеперебування;
- використання під час навчання сучасних технологій;
- самостійне планування здобувачем освіти часу занять;
- навчання у сприятливій атмосфері, яку здобувач освіти має можливість створити самостійно;
- зацікавленість сучасної молоді користуванням сучасними інформаційними засобами в повсякденному житті.

Як недоліки дистанційного навчання, розглядають [2,5]:

- відсутність особистісного спілкування, як між викладачем та студентом, так і між студентами групи, що, як правило призводить до менш ефективної передачі знань;
- необхідність наявності у студента сильної самоорганізації та особистісної мотивації, для ефективного самостійного навчання;
- відсутність можливості негайного практичного застосування отриманих теоретичних знань із наступним обговоренням проблемних питань з викладачем і роз'яснення ситуації на конкретних прикладах;
- необхідність технічного обладнання, в тому числі постійний вихід в мережу Інтернет;
- залежність навчання від технологічних характеристик, в тому числі висока коштовність обладнання для проведення дистанційного навчання.

На сьогодні, поширення дистанційної освіти – важливий механізм інформатизації суспільства, виховання розвинутої особистості, подолання нерівності в системі освіти. Дистанційне навчання є особливою формою, яка поєднує елементи очного, очно-заочного, заочного та вечірнього навчання на основі нових інформаційних технологій. Отже, сучасні

засоби телекомунікацій та електронних видань допомагають долати недоліки традиційних форм навчання, зберігаючи при цьому усі їхні переваги.

Список використаних джерел

1. Дистанційна освіта [Електронний ресурс] // Освітній портал. – Текст. дані. – Київ, 2016. – Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/distance/>.
2. Дистанційна освіта: плюси та мінуси [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/distance/articles/18/9>.
3. Інститут дистанційних технологій навчання [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://idtn.kneu.edu.ua>.
4. Козлакова Г.О. Інформаційне програмне забезпечення дистанційної освіти: зарубіжний і вітчизняний досвід: [монографія] / Г.О.Козлакова. – К.: Просвіта. 2002. – 231 с.
5. Моїсєєва Ю.Ю. Дистанційне навчання: інноваційна форма вищої освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ea.donntu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/7639/1/1.pdf>.
6. Про затвердження Положення про дистанційне навчання [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України від 25.04.2013 р. № 466 : [станом на 14.07.2015 р.] // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2013. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>.
7. Триндаде А. Р. Информационные и коммуникационные технологии и развитие человеческих ресурсов / А. Р. Триндаде // Дистанционное образование. – 2000. – № 2. – С. 5–9.